

Önnarps kyrka

55.4365, 13.4448

Av de åtta kyrkor som finns i Anderslövs församling är Önnarps kyrka den näst yngsta. Den byggdes på 1800-talet efter att den tidigare kyrkan från 1200-talet med sina 133 sittplatser hade blivit för liten för församlingen, och då också bedömdes vara i för dåligt skick för renovering.

Denna medeltidskyrka som avritades av arkitekten Hans Jakob Strömberg var en så kallad rundtornskyrka, vilket var relativt ovanligt i det medeltida Skåne. Utöver Sankt Andreas som låg i Lund finns bara sex säkert belagda öster om Stora Bält, varav fyra fortfarande finns kvar: Hammarlunda, Blentarp, Hammalöv och Ballerup. Tre är rivna, förutom Sankt Andreas och Dagstorp även alltså Önnarps gamla medeltidskyrka.

Ursprungligen tillhörde Önnarps kyrka Gärdslövs pastorat. 1660 förlänades det till greve Gustaf Otto Stenbock och 1781 började familjen Blixen-Finecke ha patronsrätten för Önnarps kyrka, och patronus stod för byggandet av den nya kyrkan på 1860-talet.

Den nuvarande kyrkan som började uppföras 1863 och sedan kunde invigas den 6 november året därpå, har ett torn med 8 gavelspetsar och en hög åttakantig korsprydd spira, vilket inte är en slump. Talet 8 förknippas med Kristus.

Kyrkklockan som dateras till 1200-talet används fortfarande.

På absidtakets tak finns en kyrktupp som kommer från den medeltida kyrkan i Önnarp. Den såldes senare till Ystad men köptes tillbaka 1942 för 100 kronor.

Från den tidigare kyrkan kommer bland annat också den utsirade och mustigt målade predikstolen som dateras till 1600-talet. På predikstolens baldakin ser vi kung Karl XI:s sigill, en påminnelse från 1600-talet till den tidigare danska församlingen att de nu lydde under Svenskt styre.

Även ett medeltida katolskt rökelsekar kommer från den gamla kyrkan.

Fönstren är gjorda av gjutjärn med små rutor. Två träfönster tillverkades 1996 efter de gamla som mall.

Den nuvarande orgeln är tillverkad i mitten av 1970-talet av Anders Persson, Viken, och ersatte då en orgel från slutet av 1930-talet.

I altaruppsatsen står en kopia av Thorvaldsens Kristus från 1821. Den dansk skulptören Bertel Thorvaldsen hade påbrå. hans far som kom från Island var galjonssnidade på danska flottans varv, och det var naturligt att Bertel skulle gå i faderns fotspår. Under sin lärotid kom han så småningom till Rom. Efter tre år tänkte han återvända hem till Köpenhamn, men han fick då en beställning på en staty i marmor, och betalningen för den gjorde att han kunde stanna kvar. Bertel Thorvaldsen räknades där inom kort som en av de främsta konstnärerna. Akademien i Köpenhamn valde honom till medlem och han blev samtidigt utsedd till professor vid modellskolan, men han valde ändå att stanna kvar i Rom. Först 70 år gammal återvände han hem till Danmark.

Originalen i marmor till den ofta kopierade Kristusstatyn som visar den uppståndne Kristus står i Köpenhamns domkyrka. Fast till en början var det en modell som stod i kyrkan, utförd i gips i Italien. Gipsmodellen i domkyrkan byttes 1839 ut mot den nuvarande statyn i marmor utförd av Luigi Bienamié, dock under övervakning av Thorvaldsen.

Hans Kristusbild blev snabbt populär och återfinns bland annat i många svenska kyrkor.

Källor:

Webb: Anderslövs församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Pdf: "Önnarps kyrka - underhållsplan". Mats Edström 2003.